

Výukový materiál zpracovaný v rámci operačního programu **Vzdělávání pro konkurenceschopnost**



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Registrační číslo: CZ.1.07/1. 5.00/34.0084

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada: 2 C

Číslo: VY_32_INOVACE_MYS_4ROC_02

Medvědovití

Předmět: **MYSLIVOST**

Ročník: **4**

Anotace: Seznámení žáků s čeledí medvědovití a jediným zástupcem žijícím u nás

Klíčová slova: Medvěd brtník

Výukový zdroj: Prezentace Microsoft PowerPoint 2010

Typ interakce: Výkladová prezentace

Jazyk: Čeština

Datum: 1. 11. 2012

Autor: Ing. Petr Ťulpík

Adresa školy: Střední škola zemědělská Přerov, Osmek 47



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Vědecká klasifikace

Říše: Živočichové (*Animalia*)

Kmen: Strunatci (*Chordata*)

Podkmen: Obratlovci (*Vertebrata*)

Třída: Savci (*Mammalia*)

Podtřída: Živorodí (*Theria*)

Řád: Šelmy - *Carnivora*

Podřád: Psotvární (*Caniformia*)

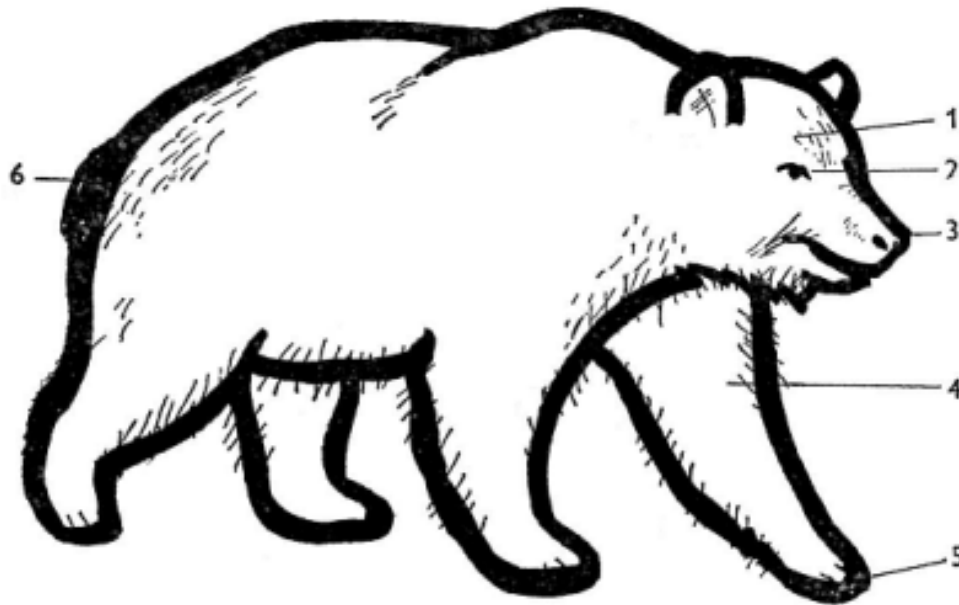
Čeď: **Medvědovití - *Ursidae***

Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

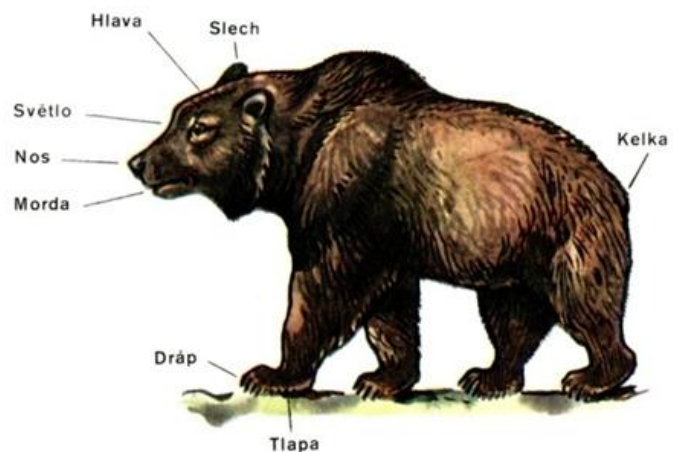


Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Medvěd brtník 1 - hlava, 2 - světla, 3 - čenich, 4 - paže, 5 - pazoury, 6 - kelka



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)



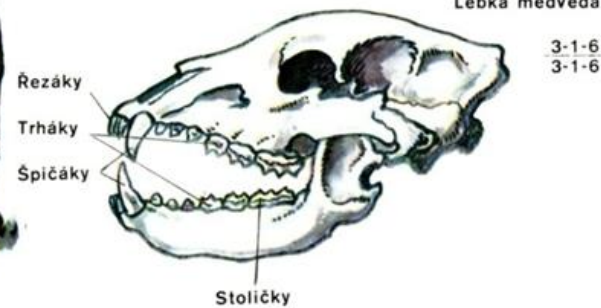
Postoj na zadních běžích



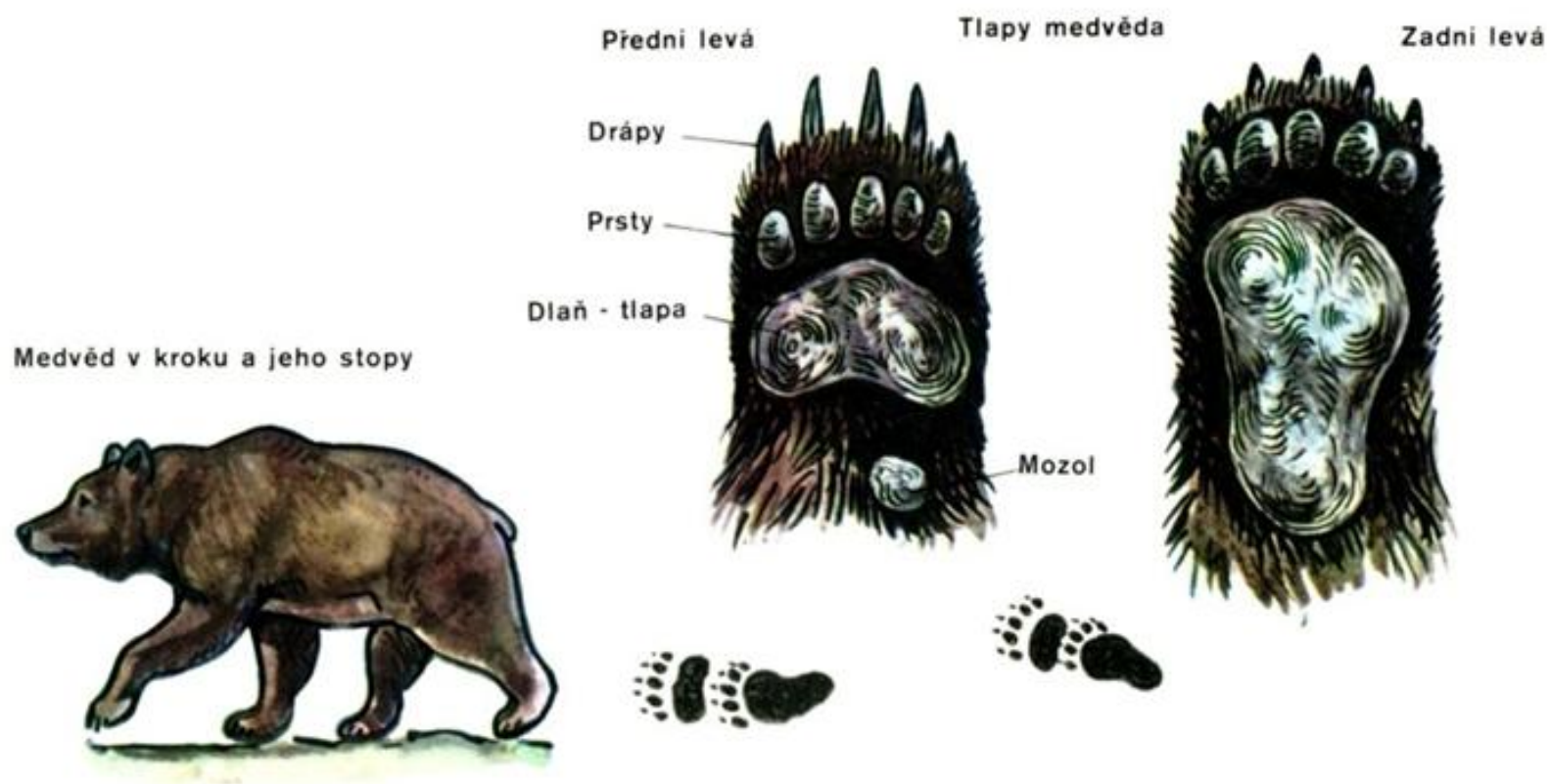
Mládě medvěda



Lebka medvěda



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Pojmenování

- ❑ samec - medvěd, samice - medvědice, mládě - medvídě

Popis

- ❑ výška v kohoutku - medvěd 87 - 126 cm, medvědice 80 - 110 cm
- ❑ krátké válcovité tělo, značně robustní silné běhy, medvěd 170 - 245 cm, medvědice 150 - 210 cm
- ❑ ocas (kelka) 6 - 14 cm
- ❑ hmotnost - medvěd 170 - 340 kg, medvědice 120 - 240 kg
- ❑ srst - světlehnědá nebo černohnědá, ale i černé a stříbřitě šedá, mláďata mají na hrdle a kolem krku světlou skvrnu, srst je hustá, až 12 cm dlouhá
- ❑ chodí pomalu, dokáže velmi rychle běžet (uhánět), mladí medvědi dobře šplhají po stromech
- ❑ velmi dobře plavou
- ❑ medvěd mumlá, mrmlá, mručí, bručí a při poranění řve, medvědice hvízdá a medvíďata skučí
- ❑ nemají příliš dokonalý zrak, vynikající sluch a čich
- ❑ velmi ostražitý a plachý, člověku se vyhýbá, v bezprostřední blízkosti a v ohrožení napadne člověka
- ❑ pohlavní dvojtvárnost je patrná až u dospělých jedinců, k rozlišení pohlaví zkušenosti

Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Biologie

- ❑ rozsáhlé lesní komplexy převážně v horách, vhodné potravní podmínky a dostatek klidu
- ❑ všežravec, na jaře vyhledává v údolích potoků padliny zvěře, drobné živočichy, larvy hmyzu, v létě s oblibou sbírá sladké plody keřů a lesních rostlin, v nouzi strhává domácí zvířata na salaších, vybírá med z včelínů a často vybírá odpadky na skládkách v rekreačních oblastech
- ❑ žije samotářsky, medvědice žijí většinou s medvíďaty
- ❑ aktivita je převážně podvečerní a noční
- ❑ na podzim značně zasádlený uléhá do brlohu (jeskyně, vývrat), který vystele suchou trávou
- ❑ tělesnou teplotu nesnižuje a od prosince do konce února, přespává nepravým zimním spánkem, kdy z brlohu vyleze proto, aby se mohl napít a vyprázdnit
- ❑ páření v květnu až červenci, případně v srpnu
- ❑ za medvědicí chodí dva i tři medvědi, kteří o ni nebojují
- ❑ medvědice je březí 7 - 9 měsíců (krátká utajená březost)
- ❑ v brlohu od konce prosince do konce února, výjimečně března, vrhá 2 - 3 medvíďata
- ❑ medvíďata jsou 30 dnů nevidomá, 20 - 25 cm velká, medvědice o ně vzorně pečuje a z brlohu vychází s medvíďaty až v dubnu, stará se o ně více než rok, většinou do dvou let
- ❑ pohlavně dospívají v 5 - 6 letech
- ❑ k přebarvování dochází koncem dubna a v říjnu

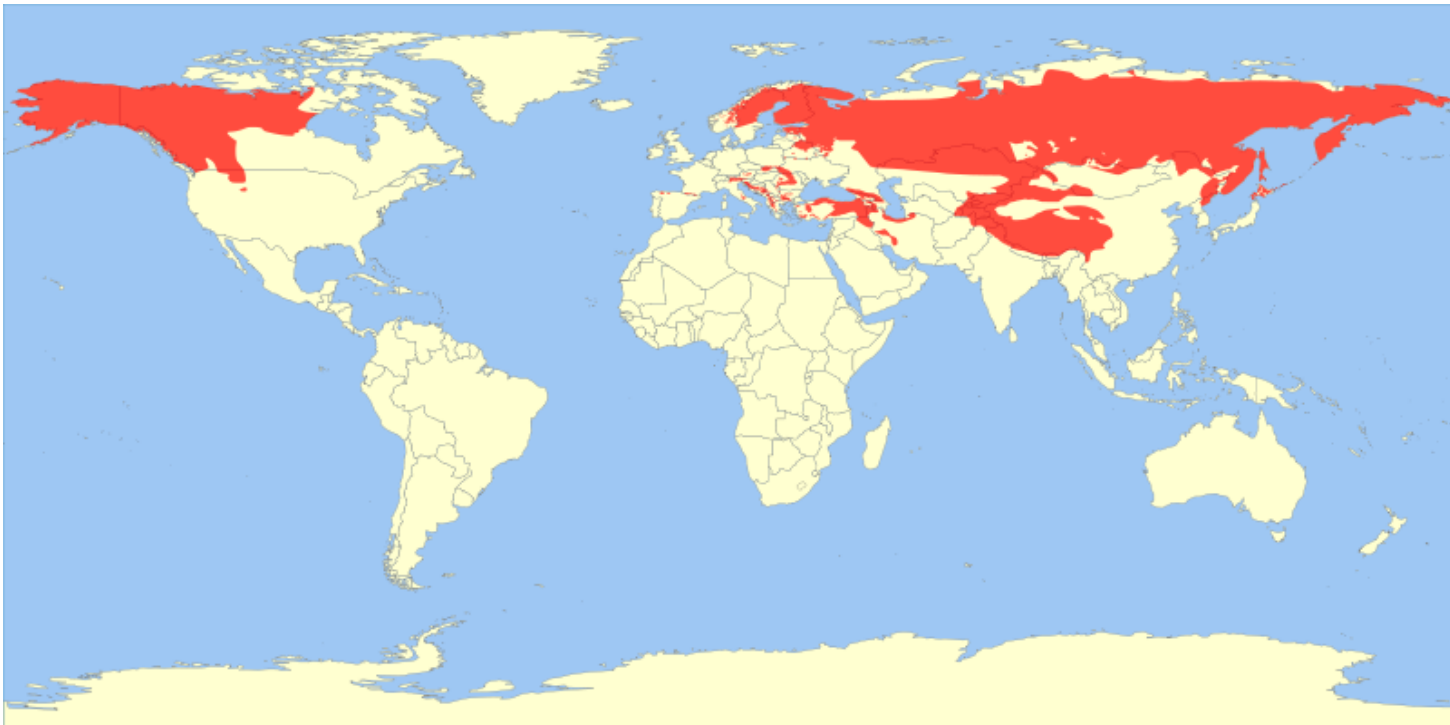
Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Chrup

☐ 3.1.4.2/3.1.4.3

Rozšíření v ČR a ve světě

- ☐ poslední medvěd v Čechách uloven v roce 1856 na Šumavě, na Moravě v roce 1908
- ☐ v současnosti se k nám medvědi zatoulávají do Beskyd, Bílých Karpat a Jeseníků ze Slovenska



Medvědovití – Medvěd brtník (*Ursus arctos* L.)

Myslivecký význam

- ❑ v zemích, kde jsou populace medvědů stabilizované a pravidelně se loví, poskytuje cennou trofejovou kůži až houni, lebku, zvěřinu (medvědinu) a sádlo
- ❑ u nás jsou zatoulaní medvědi vzácnou přírodní památkou



Zdroje

HROMAS, Josef a kolektiv. Myslivost. Písek: Matice lesnická, 2008, ISBN 978-80-86271-00-2.

Liebl, František. Myslivost v obrazech I. díl - Zoologie. Praha: Tomos, reklamní agentura Černá růže

Forst, Pavel a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1983

Forst, Pavel a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1975

Bergl, Jaroslav a kolektiv. Myslivost. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1984

Mottl, Stanislav a kolektiv. Myslivecká příručka. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1970

Vach, Miloslav a kolektiv. Myslivost. Neuvedeno. 1996.

Str. 4 CHING, Alvaro. wikipedia.cz [online]. 12. srpna 2007 [cit. 20.10.2012]. Dostupný na WWW:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b1/Oso_pardo_madrid.jpg>.

Str. 8 SIMM. wikipedia.cz [online]. 2006 [cit. 20.10.2012].

Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/82/Medved_mzoo.jpg>.

Str.8 HILLEBRAND, Steve. wikipedia.cz [online]. červenec 2005 [cit. 20.10.2012].

Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/76/Brown_Bear_Feeding_on_Salmon.jpg>.

Str. 9 THYSSEN, Malene. wikipedia.cz [online]. 26. května 2007 [cit. 20.10.2012]. Dostupný na WWW:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/Brown_bear_%28Ursus_arctos_arctos%29_running.jpg>

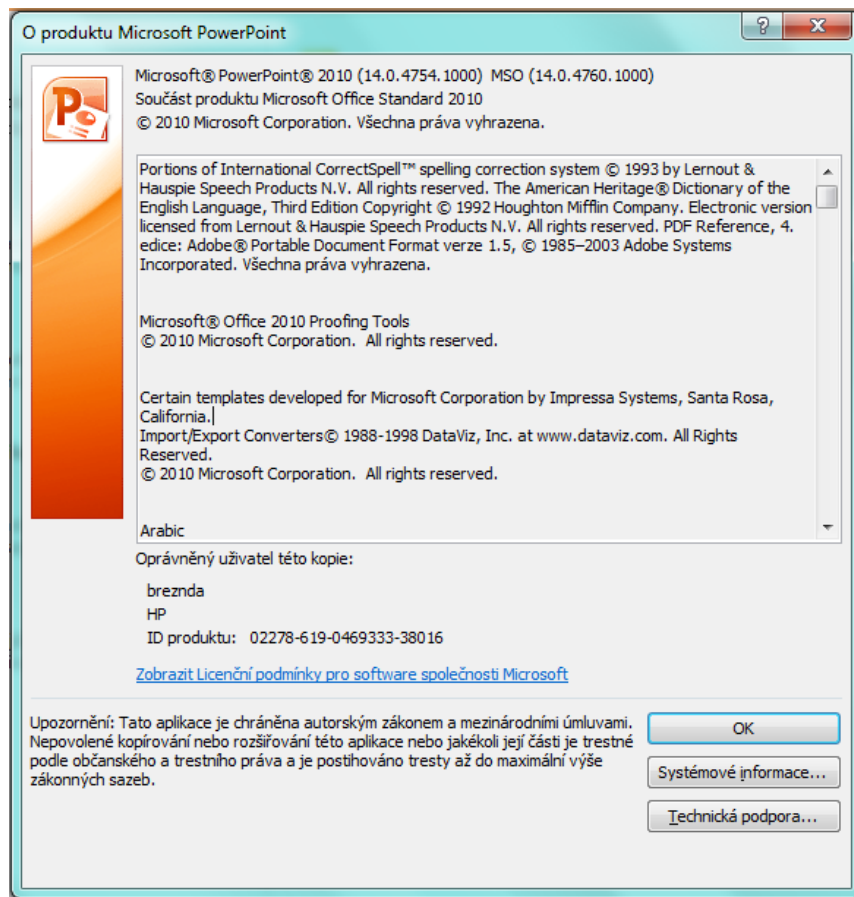
Str. 12 HANNU & IUCN. wikipedia.cz [online]. 11. prosince 2010 [cit. 20.10.2012].

Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/83/Ursus_arctos_range_map.svg>.

Str. 13 BOBISBOB. wikipedia.cz [online]. 2008-02-16 [cit. 20.10.2012].

Dostupný na WWW: <<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e2/Grizzlybear55.jpg>>.

Zdroje



**Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Petr Ťulpík.
Financováno z ESF a státního rozpočtu ČR.**